

KANCELARIA ADWOKACKA
Adw. Anna Kwiatkowska - Krzyżak

---

ul. Stawowa 6/13, 50-018 Wrocław, tel. 660-596-350
adwokatkwiatkowska@gmail.com

Wrocław, dnia 10 grudnia 2018 roku

Opinia prawna

Przedmiot opinii:

Zarząd Wojewódzki NSZZ Policjantów woj. dolnośląskiego z siedzibą we Wrocławiu, zwrócił się z prośbą o udzielenie opinii prawnej w oparciu o następujący stan faktyczny:

Policjant KMP w Jeleniej Górze raportem złożonym w dniu 27 czerwca 2018 roku do swojego przełożonego, Komendanta Miejskiego Policji, wskazał, że od dnia 1 sierpnia 2018 roku chce korzystać z prawa do niepełnienia służby w niedzielę, święta oraz godzin zaliczanych do pory nocnej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 października 2001 roku w sprawie rozkładu czasu służby policjantów.

W dniu 27 lipca 2018 roku policjant uzyskał odpowiedź Komendanta Miejskiego Policji w Jeleniej Górze, że ze względu na powstałe wątpliwości raport zostanie rozpatrzony po uzyskaniu opinii prawnej. Pismem z dnia 5 września 2018 roku policjant został poinformowany, że raport został rozpatrzony pozytywnie, ale z uwagi na fakt, że nie jest jedynym opiekunem dziecka do lat 8 zobowiązano go do dostarczenia grafiku służby swojej żony oraz zaświadczenia, że nie korzysta z uprawnień wynikających z § 16 w/w rozporządzenia.

Policjant uzyskał informacje z Wydziału Kadr, że opinia prawna w jego sprawie nie została sporządzona a decyzja została podjęta na łamach KMP w Jeleniej Górze. Policjant poinformował, że do dnia dzisiejszego ma planowane służby w niedzielę, święta i w porze nocnej.

Stan prawny:

Uprawnienia związane z rodzicielstwem reguluje art. 79 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji (Dz.U.2017.2067 t.j. z dnia 2017.11.08) zgodnie z którym:

1. Policjantowi przysługują uprawnienia pracownika związane z rodzicielstwem określone w Kodeksie pracy, jeżeli przepisy niniejszej ustawy nie stanowią inaczej. **Jeżeli oboje rodzice lub opiekunowie są funkcjonariuszami, z uprawnień może korzystać tylko jedno z nich.**
2. Policjantowi nie przysługuje prawo złożenia wniosku o obniżenie wymiaru czasu służby w okresie, w którym mógłby korzystać z urlopu wychowawczego.

Aktem wykonawczym precyzującym uprawnienia rodzicielskie policjanta jest, między innymi rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 października 2001 r. w sprawie rozkładu czasu służby policjantów (Dz.U.2001.131.1471). W §16 rozporządzenia wskazano, że:

1. Służba w niedzielę lub święto, w godzinach zaliczanych do pory nocnej oraz w czasie przekraczającym normę określoną w art. 33 ust. 2 ustawy nie może być pełniona przez policjanta-kobietę w ciąży.
2. **Służba w niedzielę lub święto oraz w godzinach zaliczanych do pory nocnej nie może być pełniona przez:**
  - 1) policjanta będącego jedynym opiekunem dziecka do 8 lat lub osoby wymagającej stałej opieki,
  - 2) **policjanta opiekującego się dzieckiem do 8 lat, jeżeli z uprawnienia takiego nie korzysta drugie z rodziców lub opiekun,**
  - 3) policjanta-kobietę karmiącą dziecko piersią
– bez ich zgody.

Zakres uprawnień wynikający zarówno z art. 79 ustawy o Policji, jak i § 16 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 października 2001 roku w sprawie rozkładu czasu służby policjantów jest jasny i nie wymaga zastosowania wykładni innej niż literalna. W świetle powyższych regulacji, domaganie się przez przełożonego od

funkcjonariusza policji, grafiku zajęć żony nie ma podstawy prawnej i stanowi obrazę zasady zakazu stosowania wykładni rozszerzającej w celu ustalania kompetencji przełożonego. Prowadzi to również do obrazy zasady praworządności, wyrażającej się w obowiązku działania organów na podstawie i w granicach prawa.

W tym miejscu wskazać należy, że co do stosowania wykładni rozszerzającej przyjmuje się między innymi następujące zasady (usystematyzowane przez Lecha Morawskiego "Wstęp do prawoznawstwa" TNOiK 1999 s. 165-166):

- a. **wszystkie przepisy prawa powinny być interpretowane literalnie**, chyba, że istnieją ważne racje, by nadać im interpretację rozszerzającą lub zwężającą;
- b. zakaz wykładni rozszerzającej wyjątków (*exceptiones non sunt extendendae*);
- c. **zakaz wykładni rozszerzającej przepisów prawnych, które stanowią *lex specialis*, zakaz wykładni rozszerzającej przepisów upoważniających**,
- d. wolności i uprawnienia mogą być interpretowane rozszerzająco.

Rozszerzająca wykładnia organu, polegająca na dopowiadaniu dodatkowych, niewyrażonych wprost w przepisie restrykcji (w niniejszej sprawie dodatkowych dokumentów i zaświadczeń od których uzależnia się przyznanie uprawnienia) stoi w sprzeczności z zasadą prymatu wykładni językowej i literalnej interpretacji prawa nad wykładnią rozszerzającą.

Wnioski:

W ocenie opiniującej, w przedmiotowym stanie faktycznym, przełożony policjanta ma prawo do zwrócenia się do funkcjonariusza o dostarczenie zaświadczenia małżonki – policjantki, że nie korzysta z uprawnienia do niepełnienia służby w niedzielę, święta oraz w godzinach zaliczanych do pory nocnej.

Przełożony nie może domagać się od policjanta grafiku współmałżonka, albowiem nie ma to znaczenia dla oceny czy policjantowi przysługuje, czy też nie uprawnienie wynikające z §16 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 października 2001 roku w sprawie rozkładu czasu służby policjantów.

Podkreślić należy, że jedyną przesłanką negatywną dla skorzystania z uprawnienia o którym mowa w § 16 rozporządzenia jest korzystanie z tego świadczenia przez drugiego z rodziców.

Reasumując, przepisy w sposób jasny, przejrzysty i nie budzący wątpliwości wskazują kiedy policjantowi przysługuje prawo do wolnych niedziel, świąt oraz zwolnienia od pracy w porze nocnej - jeżeli z uprawnienia takiego nie korzysta drugie z rodziców. Ustawodawca nie wymienia dodatkowych uwarunkowań dla skorzystania z tego uprawnienia. Należy jeszcze raz podkreślić, że żądanie od policjanta grafiku służby żony jest bezpodstawne i stanowi obrazę zasady praworządności, która wyraża się w obowiązku działania organów na podstawie i w granicach prawa.